

**INSTINIANUS
INSTITUTIONES**

**(Türkçe Metin: Dr. Ziya Umur, İstanbul Üniversitesi
Yayımları, No. 641, Hukuk Fakültesi, No.132, 1955)**

Hazırlayan: Nasibe POLAT*

Institutiones, Justinianus'un isteğiyle dönemin önemli hukukçuları tarafından kaleme alınan Corpus Iusri'in bir parçasını teşkil etmektedir. Dönemin hukuk ve idare sistemini iyileştirmeye yönelik hazırlanan bu hukuk derlenmesi oldukça geniş bir hacme sahip olup dört bölümden oluşmaktadır. Codex, Digeste, Institutions, Novellae olarak adlandırılan bölümlerden oluşan Corpus Iuris, gerek hukuk alanı gerekse tarih alanı açısından oldukça kıymetli bir ana kaynaktır. Latince dilinden nüshalarının genelde bulunduğu bu kaynak aracılığıyla o dönemin hukuk sistemi hakkında haberdar olunmaktadır. Döneme ait bir hukuk kitabı olmasından öte çalışma daha çok hukuk ilmine yardımcı bir eğitim kitabı olarak kabul edilmektedir. Her bölümü farklı bir amaca yöneliktir. Çalışmamızın bölümü olarak Institutions daha çok dönemin hukuk anlayışına yönelik olup hukuksal bilgilerin daha anlaşılır kılınması için kaleme alınmıştır.¹

Toplumda her kitlenin hukuk anlayışından haberdar olmasını amaç edinen bu bölüm günümüzde daha çok Latince nüsha olarak elde edilirken Türkçe çeviri temininin mümkün kılınması ilim camiası açısından çok önemli.

---

* Mersin Üniversitesi, İnsani ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Anabilim Dalı Orta çağ Avrupa Tarihi Bilim Dalı, Doktora Öğrencisi, İletişim: nsbplt44@gmail.com Orcid no: 0009-0003-1479-5473.

¹ Murat Orhun, "Justinaus'un Hukuk Reformasyonu", *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol. 10/5, 2015, p.267-284.

Institutions, 4 kitaptan oluşmakla beraber her kitabı fasıllar halinde oluşturulmuştur. Çalışmaya Roma imparatorluğunun son imparatoru ve çalışmanın oluşturulmasına vesile olan Justinianus'dan bahsedilerek giriş yapılmıştır. Justinianus'la giriş yapıldıktan sonra çalışmanın oluşma hikâyesi aktarılmıştır. Çalışmanın ortaya çıkış evrelerinin yanında oluşum özelliklerinden bahsedildiği bir girişin ardından okuyucu açısından anlaşılır kılan bölümler ve fasılların başlıklarının verilmesi çalışmayı anlamlı kılmıştır. Öyle ki çalışma dönemin hukuk anlayışına yabancı olan kesimlerce kolay anlaşılır kıvamda değildir. Çalışmanın oluşturulduğu dönemin günümüzden uzak olmasının yanında çevirmenin dillinin ağır olması okuyucuyu yoran taraflar olmuştur. Bu noktada eleştirebileceğimiz çalışmanın özünde bir düzenin muvaffak olunması çalışmanın okunabilirliğini sağlamıştır.

Çalışmanın asıl temasından bahsetmeden önce ifade edilmesi gerekirse çalışma her açıdan kıymetlidir. Kıymetli kılan ana kaynak olmasının yanında Roma dönemine ait bilgilerin her daim yetersiz olduğu günümüzde hukuk alanında yazılmış bu çalışmanın ulaşması sadece hukuk ve tarih alanında değil bakış açının kıyısından veya ucundan değebileceği her alan açısından oldukça önemli bir kaynaktır. Bu açıdan çalışmanın değerlendirmesi yapılırken tanıtımı noktasında bilgilerin ayıklanmasında sıkıntı yaşanmaktadır. Paralel şekilde çalışmada verilen bilgilere dair öncelikli-sonralık sıralanmasının yapılması oldukça güçtür. Çalışmanın genel iskeleti sunulmaya çalışılacaktır. Ancak baştan sona kıymetli olduğu ancak bu kaynağın okuyucu tarafından her cümlesinin okunmasıyla anlaşılabilir. Her noktasının akse dilmesinin mümkün olmadığı çalışma bölümlerindeki önemli detayları aksedilerek tanıtılacaktır.

Girişte dört kitap ve bu kitapların her birinin fasıllardan oluşturduğu ifade edildiği gibi her bölümde bahsedilen konulardan birkaç cümleyle ifade edilmiştir. Fasıllardan önce hukukun gerekliliğine dair etkileyici bir ön giriş yapıldıktan sonra geçilmiştir. Fasılların başlıkları sıralanmış olup okuyucuya bu konuda kolaylık sağlanmıştır. Bölümlerine bakıldığında Türkçe dili günümüze kıyasla oldukça ağır bulunmuştur. Okuyucu kitlenin hukuka yabancı olma ihtimali kadar kullanı-

lan terimlerin günümüz dilinden uzak olması da metnin kolay bir şekilde anlaşılmasını zorlaştırabileceği tahmin edilmektedir.

Genel olarak metne bakıldığında Roma dönemi hukuk anlayışı kadar toplum yapısı hakkında bizlere bilgiler sunulmaktadır. Verilen hukuk bilgileri doğrultusunda toplumda mevcut bir hiyerarşinin varlığı ilk olarak dikkatleri çekmektedir. Özellikle ilk üç kitapta azat, hür, kadın, köle gibi kavramların var olması kadar bu sınıflara sahip kişilerin yasal haklarının çizilmiş olması bir tabakanın Roma toplumunda işlek olduğunu göstermektedir. Bu hukuk bilgilerinin olduğu metin aracılığıyla o dönemde kişilerin yasal hak ve sınırları anlaşılır şekilde çizildiği anlaşılmaktadır. Özellikle kadının çok bariz bir şekilde erkeğin gerisine atıldığı birçok fasılda açıkça ifade edilmiştir. Kadının çok sınırlı miras hakkının olduğu bu toplumda köle, sağır, dilsizlere uygulanan yasal tarifenin aynısı cinsiyet üzerinden kadına da uygulanmıştır. Yasalar önünde dilsiz, sağır, köle ve kadının şahitliği kabul edilmemektedir.

Yazı dilinin ağırlığı bir tarafta metinde yer alan hukuksal terimler de anlaşılmayı zorlaştırmaktadır. Ancak bütün zorlayıcı etmenlere rağmen her kitabı zengin bilgilerle doludur. Bu açıdan bölümleriyle tek tek muhatap olduğunda dikkatleri çeken kurallar söz konusudur.

Birinci kitaba bakıldığında; Birinci kitapta hukuk alanına dair bir fasıl ilk önce dikkat çekmektedir. Fasılda bu tarz hukuk kitaplarının oluşma gerekçeleri ve temellerinden bahsedilmiştir. Her fasıldan tek tek bahsedilmesi mümkün olmadığından çalışmanın dikkat çeken detaylarına değinmek makuldür. Hukukun özünde herkesin hür olduğu anlayışta kavimler hukukunun gereğince kölelik var olduğu kadar azat edilmenin ve yollarının da varlığı söz konusudur. V. Fasılda azatlıların hakkından bahsedilirken IV. fasılda hür olmanın sınırlarına değinilmiştir. Hür ve azadın olduğu fasıllarla birlikte VIII. fasılda kölelerin korunmasına yönelik yasal buyruktan bahsedilmiştir. Malik yani sahibinin kölenin bütün haklarını elde etmesi köleye eziyet etme hakkının da verildiği anlamına gelmez. Öyle ki bu fasıl aracılığıyla hiyerarşide en alt tabakada yer alan kölenin de hakları muhafaza edilmiştir. Hiç

kimsenin başkasının hukukuna tecavüz etme hakkı yoktur. Bu fasıldaki bilgilerin hiyerarşiye yönelik tezatlığı dikkatleri çekmiştir. IX Fasılda yer alan yasal ifade ataerkil sistemin varlığını sunmaktadır. Öyle ki “*Senden ve karından doğan kimse senin hâkimiyetin altındadır: keza, oğlundan ve onun karısından doğan kimse de, yani kız veya erkek torunun da senin hâkimiyetin altındadır; torunun oğlu veya kızı, ve ilâh... de böyledir. Buna mukabil kızından doğan kimse, senin değil, kendi babasının hâkimiyeti altındadır.*” ifadesi bunun en büyük kanıtıdır. Ataerkil anlayışın varlığını gösteren fasıl devamında X. fasıl evlenme sınırlarının aktarıldığı bir fasıl olmuştur. Fasılda akrabalık bağında 4. Derecedeki kişiler arasında evliliğin kesinlikle yasak olduğu belirtilmiştir. Encest ilişkilerin kati suretle yasaklandığı bir yasal parantez okuyucunun mutlaka dikkatini çekecektir. Üvey gelin ve kızla evlenmekte aynı şekilde bu çizgiye dâhil tutulmuştur. Bu açıdan o dönemde aile içi sınırların yasalar aracılığıyla sağlamlaştırıldığını bizlere göstermektedir. Bu sınırlar aşılarak yapılan her evlilik ve bu evlilikten doğan her çocuk gayri resmi olarak kabul görmüştür. Birinci kitap diğer kitaplara kıyas daha ilgi çekicidir. Değinen konuların dikkat çekici olması okuyucuyu bu kitapta akıcı kılacaktır. Hemen her fasıl birbirinden kıymetli konulara değinmektedir. Evlat edinme kurallarının yer aldığı XI. Fasıl da bunlardan bir tanesidir. O dönemde bu konuya dair bir sistemin olması gelişmiş bir hukuk anlayışının var olduğunu ispatlamaktadır. Babası tarafından evlat edinen çocuğun hâkimiyeti öz babasında saklıdır. Ancak eğer evlat alan akraba ise hâkimiyet hakkı evlat edinene intikal eder. Bir kimsenin kendisinden büyük birini evlat edinmesi mümkün değildir. Bu konuda bir yaş sınırı olmakla beraber reşit olmayan bir kimse kendisinden küçük dahi olan bir kimseyi evlat edinme hakkı yoktur. Evlat edinilen ailenin meşru üyesi olur. İktidarsız olan erkekler evlat edinirken hadımlar kesinlikle evlat edinemez. Bu sınırların varlığı oldukça makul iken kadının evlat edinme hakkının olmaması oldukça şaşırtıcıdır. Gerekece olarak ise kadının kendi çocuklarının hâkimiyetini dahi elinde bulundurma hakkı yokken evlat edinmesinin mümkün olmadığıdır. Kadın erkek hâkimiyetinde olup çocuklarının yasal vasisi değildir. Bu yüzden evlat edin-

mesi imkânsız. Ancak evladını kaybetmiş bir annenin kaybetme sızısında teselli bulmak için imparatorluğun izniyle evlat edinebilir. Birinci kitapta bu tarz konuların yer aldığı bir bölüm oluşturulmuştur. Kadın ve erkek arasındaki bariz eşitsizlik kadar erkeğin edindiği hâkimiyet hakkının sınırları ve hangi şartlarda son bulunacağı XII. fasılda detaylı bir şekilde belirtilmiştir.

Roma hukuk anlayışına yönelik bu metnin ilk kitabıyla birlikte o dönemlerde düzenli ve gelişmiş bir hukuk anlayışının varlığı doğrudan görülmektedir. Burada toplumda bir eril hâkimiyetin varlığının olduğu kadar bu eril egemenliğinin sınırları, hakları, kaybın şartları bölüm bölüm aktarılmıştır. Kadını, çocuğu, kölesi belli haklar aracılığıyla koruma altına alınmıştır. Ancak burada bu kesim çoğunlukla efendi veya erkek hâkimiyetinde kalan taraf olmuştur. Yasalar bu anlayış doğrultusunda şekillenmiş. Fes edilen veya revize edilen yasalara da değinilmiştir. Bu noktada hukuk anlayışı ve Roma dönemine ait yeni bilgiler sunulması hasebiyle oldukça önemlidir. Vasi hâkimiyeti gerektiren her kişi için devamlı vasi söz konusudur. Köle, kadın, çocuk için vasi kuralı yasalar aracılığıyla sürdürülmeye çalışılmıştır. Vesayet veya vasilik anlayışına ilaveten kayyım anlayışı da aktiftir. Vasilik, kayyım, vesayet gibi durumlar kadın-erkek için farklı şart ve yaşları söz konusudur. Birinci kitabın fasıllarında yer yer bunlardan bahsedilmiştir. Mesela erkeğin 14 yaş buluş yaşı olarak vasinin vesayetinden çıktığı yaş olarak belirlenir. 14 yaştan sonra kayyım hâkimiyetine geçiş başlayarak 25 yaşına kadar bu noktada bulunması makul görülür. Dilsiz, sağır veya kör olmuş kişilerin daimî olarak kayyım hâkimiyetine geçişleri söz konusudur. Vasi değişiklik şartlarından da bahsedilmektedir. Vasi, kayyım ve hâkimiyet altındaki kişinin yasal sınırları, vasilığın fes edilme gerekçeleri vb. konulara değinildiği özel bir bölüm olmuştur.

İkinci kitap; ağırlıklı olarak mülkiyet edinme, miras, borç, mülkiyet devri, satış usulleri gibi daha çok mali hukukun yer aldığı bir bölüm olmuştur. Bu açıdan daha çok malî ifadelerin yer aldığı ve bu noktada önceki kitaptan daha karmaşık olduğu söylenilebilir. I. fasıldan başlayarak mülkiyet hakları hakkında bilgiler sunulmaktadır.

Öyle ki burada satılması imkânsız olan mülkiyetlerden bahsedilmiştir. İbadethanelerin geçerli bir nedeni olmaksızın satılması yasaktır. Aynı şekilde şehrin sur ve duvarları da bu mülklere dâhil edilmektedir. Rızası alınarak elde edinilen her mülkün sahibi sensin. Ancak rızası olmadan arazinin üstüne yapılan bina yine arazi sahibine döner. Bulduğun her yabancı hayvanın sahibi sensin. Tesadüfen bulduğun definenin yarısı senin yarısı definenin bulunduğu arazinin sahibinindir. Bu tarz yargıların bulunduğu fasılda mülkiyet edinme sınırları belirlenmiştir. Burada dikkat çeken başka husus ise açıklama amaçlı paragraflarla okuyucunun konuyu anlaması kolaylaştırılmıştır. Mülkiyet hakkının sınırlarının belirlendiği fasıla paralel IV. fasılda intifa hakkı hakkında parantez açılmıştır. İntifa hakkı; belli bir süre bir malın mülkiyetini elde etme hakkıdır. İntifa hakkının bir mal, arazi üzerinde elde edilebileceği gibi köle üzerine de elde edebileceği belirtilmektedir. Bu hakkı elde etme yollarından bahsedilmiştir. Para vasıtalı intifa hakkı mümkün olduğu gibi vasiyet aracılığıyla da mümkündür.

İntifa hakkının türlerine değinilen birkaç fasıldan sonra bağış ve devretme usullerinin aktarıldığı fasıllar dikkatleri çekmektedir. VII. ve VIII fasıllarda bu konular hakkında detaylı bilgiler sunulmuştur. Bağış ve devretme usullerinde en çarpıcı bilgi olarak cinsiyete dayalı önyargılardan dolayı kadının devretme, satma işleminde muaf tutulmasıdır. Kadının cinsiyet zayıflığından dolayı mülkünü devretme, satma hakkının olmadığını belirten yasaların yanında vasi hâkimiyetinde olan kız veya erkek vasinin izni olmadan mülkü satamaz, devredemez. IX. fasılda tekrarlanan yasal maddeler ataerkil sistemin varlığını tekrarlamıştır. Bir baba kız ve erkek çocuğu vasıtasıyla mülk edinebilir. Bir mülkün her şekilde varlık nedenleri olan babaya dönmesi adli sistemde doğru olarak kabul edilmektedir. X. Fasılda vasiyetnamelere yönelik olup 7 şahidin mührü ile vasiyetler uygulanmaya alındığı belirtilmiştir. Burada kadının ve kölenin bu şahitler arasında olmasının mümkün olmadığı bilgisi yer almaktadır. Paralel şekilde XII. fasılda vasiyette bulunma hakları olmayan kesimden bahsedilmiştir. Vasiyet altındakiler, akıl hastaları, sağır gibi daimi bir kusuru olanlar, düşman elinde bulunanlar vasiyette bulunamaz. Mirastan men etme

şartlarının verildiği XIII. fasılda babaya evladının ismi zikrederek kendi mirasından men etme hakkı tanınmıştır. Miras hakkından men etme hakkı erkeğin elinde olduğu anlayış XIV. fasılda da tekrarlanmıştır. Miras hakkına dair yasal beyanlarda kadının geri atıldığı görülmektedir. Miras, mülkiyet ve vasiyetname sınırlarının belirlendiği bir kitap bölümü olarak o dönemin toplum yapısı hakkında bilgiler sunulmaktadır. Kadının hukuk sisteminde alt sınıfta yer aldığı çok açık bir şekilde görülmektedir. XIX. fasıl bu örneklerin bir benzeri olarak karşımıza çıkmıştır. Kadının çocukları üzerindeki hâkimiyet hakkının olmamasından dolayı mirasçı tayin hakkı kadında bulunmamaktadır. Miras hakkı baba ve dedeye dayanmaktadır. Bu konudaki yasal sınırlar kadının aleyhinedir. İkinci kitap, vasiyetname, miras, mülk edinme yolları hakkında detaylı bilgilerin verildiği bir bölüm olduğu anlaşılmıştır.

Üçüncü kitap; ikinci kitabın bir devamı niteliğinde olduğu görülmüştür. Başlangıç olarak I. fasılda mirasçı bırakılmadan kalan mülkün durumuna yönelik bir parantez açılmıştır. Burada malî terimlerin çokluğunun yanında Latince kökenli terimlerin kullanımı dikkatleri çekmiştir. Miras bölünmesinde baş ve tabaka hesabı denilen yöntem dikkate alınmıştır. Tabaka hesabında etkin olan kan bağı iken baş hesabı mirasçı sayısıdır. Bunlar dikkate alınarak miras paylaşımı uygulamaya koyulmaktadır. Akraba yani tabaka hesabı yine baba veya babanın babası üzerinden yapılmaktadır. Bu açıdan evlat edinilen öz babasının mirasından muaf değildir. II. fasılda kadının yasal hakkına yönelik olumlu bir yasa gözümüze çarpmaktadır. Burada daha önce yasal olarak kadının asla mirasçı olamayacağı belirtilirken yeni bir düzenlemeyle mirasçının olmadığı durumlarda kadının mirasçı olma hakkı tanınmıştır. Bu noktada yasaların erilin lehine olduğu bu dönemde bazı durumların zamanla değişebildiğini göstermiştir. Bu olumlu gelişmenin gerekçeleriyle birlikte belirtilmiş olması da farklı bir anlam katmıştır. Paralel şekilde III. fasılda kadının lehine olan gelişme devam etmiştir. Burada yeni yasa aracılığıyla kadına daha önce belli şartlar doğrultusunda verilen miras hakkında şartlar ortadan kaldırılmıştır. Hiçbir şart olmaksızın kadının çocuklarının mirasından

faydalanma hakkı tanınmıştır. Miras hakkının kan bağıнын derecesine göre edindiği devamındaki fasıllarda tekrarlanmıştır. Buradaki fasıllarda kan hısımlarının miras edinme hakları, sınırları, men edinme koşullarından bahsedilmiştir. Kan bağıнын sınırlarını gösteren bir piramit ışığında bu konuya dair yasal maddeler belirtilmiştir. Praetor beyannamesi adı altında yakın hısımlık aracılığıyla mirasçı olunmaktadır. Ağırlıklı olarak miras hakkına yönelik yasal ifadelerin olduğu bu bölümde borç münasebetleri, kefil olma, vekalet, mal edinme durumları hakkında bilgiler bu kitapta yer verilmiştir. Kitabın geneli noktasında değerlendirmede bulunmanın ötesinde bu kitabın önceki kitaplarla kıyasla dil olarak daha ağır olduğu söylemek yanlış olmaz. Kavramsal karışıklığın yanında buradaki bilgilerin değerlendirmesi noktasında uzmanlık gerektiği kabul edilmelidir.

Dördüncü kitaba gelindiğinde ise; bu kitabın üçüncü kitabın bir devamı olduğu ilk fasıl aracılığıyla anlaşılmaktadır. Haksız kazançlar doğrutusunda ortaya çıkan borçlar adı altında açılan paragrafta hırsızlık iki tür olarak ifade edilmiştir. Suçüstü yapılan hırsızlık ve suçüstü olmayan hırsızlığa karşı farklı muameleler söz konusudur. Malikin yani mülk sahibinin habersiz kaldığı kullanımın da bir hırsızlık türü olarak ifade edilmiştir. Hırsızlık suçu kadar hırsızlığı yaptırma da suç olarak kabul edilmektedir. Hırsızlık suçunda suçlunun yaşı da dikkate alınmaktadır. Daha çok bu kavramlar üzerinde parantez açılmıştır. Suç çeşitlerinden bahsedilmiştir. Önceki kitapla paralel konuların yer aldığı bu kitapta farklı olarak IV. fasılda yer alan tecavüz kavramı dikkat çekmektedir. Tecavüz kavramı “iniuria” kavramı çerçevesinde ele alınmıştır. Tecavüz eylemi içinde cinsel saldırı olduğu gibi, zorbalık, darp da yer almaktadır. Bu eylemin yasalardaki karşılığı sert olduğu kadar daha çok kadına yönelik bu eyleme olan tutum oldukça şaşırtıcıdır. Kadın erkeğin yani baba ve kocanın hâkimiyetinde olması hasebiyle böyle bir duruma maruz kalması halinde dava etme hakkı erkeğindir. Yapılan yanlışın muhatabı erkektir. Kadının erkeğin mülkiyetinde olma anlayışına doğru orantılı olarak dava açma yetkisi hâkimiyeti altında olduğu erkeğindir. Bu anlamda dikkatimizi çeken mevzuda olayın yaşandığı zamanla dava edilen zaman arasında zaman

farkı çok olmamalıdır. Geç tarihte yapılan dava düşer. Tecavüz olayında taraf olayı yaşadıkdan hemen sonra gerekli mecralara haber vermek zorundadır. Bu durum için bir kısas olması oldukça ilgi çekicidir. Hür olan bir bireyin tecavüze maruz kalması durumunda kendisi dava açabilir. Bu durumun mağduru olan kadınların çoğunlukta maruz kaldığı tecavüze yönelik yasal yaptırımların olması Roma toplumunda geri plana atılmış kadın açısından önemlidir. Belki de bu kitabın en özellikli fasıl olarak gösterilebilir. Aynı şekilde VII. fasılda hâkimiyet altındaki kesimlerin yasalar aracılığıyla koruma altına alınması hukukun hiyerarşinin yoğun olarak hissedildiği bu toplumda üstün olduğu sinyalini vermektedir. Dört ayaklı hayvanın verdiği maddi zararlara yönelik davaların bulunduğu IX fasıldan lüzumsuz davaların geldiği durumlarda verilen cezaların belirtildiği XVI. fasıllara değin birçok hukuksal durumların izah edildiği bu kitap diğer kitaplar kadar detaycı bir kitaptır. Yasalara dair fasıllar sadece halka hitap etmemektedir. Öyle ki XVII. fasıl yasaları uygulayan kesimin tutum ve davranışlarına yöneliktir. Bu fasıl aracılığıyla uygulayıcı kesim içinde yasal maddeler yer almaktadır. Her detayın aksedilmesi mümkün olmamakla beraber o dönemin toplumsal yapısında yer alan malî ve hukukî sınırlarını aktarmak amaçlanmıştır. Ağırlıklı olarak hukuksal terimlerin de etkisiyle malî konulara değinilen bu metinde farklı bulunan detaylara değinildi.

Genel bir değerlendirmeye tabi kalınırsa, çalışmanın günümüze ulaşması tarih ve hukuk ilmi açısından oldukça dikkate değerdir. Roma dönemi hukuk anlayışı bir tarafa dönemin toplum yapısı hakkında bilgiler sunan bu metin, okuyucu kitlenin yabancı olduğu kavramlar noktasında karmaşık olduğu kadar aydınlatıcı bir kaynak olması hasebiyle tavsiye edilebilecek önemli bir kaynaktır.

Bibliyografya

İUSTİNİANUS Institutiones, Türkçe Metin: Dr. Ziya Umur, İstanbul Üniversitesi Yayınları, No. 641, Hukuk Fakültesi, No.132, 1955.

Anadolu Mecmuası
3/VI, Nisan 2024, s.59-68.

ORHUN, Murat, “Justinaus’un Hukuk Reformasyonu”, *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol. 10/5, 2015, p.267-284.